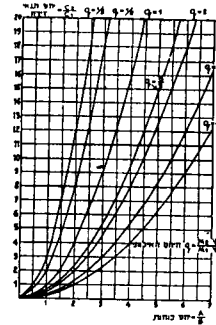

מי ומה בחוברת? מי ומה בחוברת?

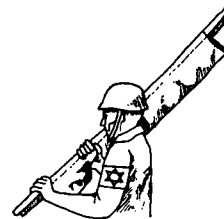
בסדרת מאמריו (ראה „מערכות“ קע"ג, קע"ו) מנסה אל"מ א. נחשון לגלות את גורמי היסוד הקבועים, המעצבים כוחם הסגולי של צדדים-לוחמים — וממילא, את סיכוייהם במלחמה. עתה הגיע אל „תנאי הזירה — ויהי-הכוחות“ (עמ' 5), והוא מצביע עד כמה מוונח, עתים, במחשבה הצבאית מושכל-ראשון זה. הוא רואה גורם זה ראייה רחבה: הקרקע ומבנהו, הצמחיה, האקלים וכיו"ב, כפי שהטבע בראם — אך גם מבנים ודרכים, ושכלול פני-קרקע, וביצור ומכשול, מעשה האדם. העיקר: מה הוא ה„תיקון“, שמכניסים גורמי-זירה אלה ביחסי-הכוחות של עצמה מספרית (בהנחה של „שיוון“ טכני ואיכותי)? את הנחותיו בוחן המחבר גם לאור דוגמאות-קרוב ממשיות. העיון במסקנותיו של א. נ. יכין את הקורא לפרק הבא — פרק ממשי ואף מסכם — של מחקר זה, אשר רבות בעיתו רוב עניינו.

בהיסטוריה הצבאית של זמננו תעמודנה בודאי שנות 1965—1966 (ימי יוכל לומר אילו שנים נוספות?) בסימן „מלחמת ויאטנאם“. אפשר, כי מלחמה זו היא בראש וראשונה תופעה חדינית, אך לא-מעטים בה צדדים צבאיים, „מקצועיים“, אשר — עם כל הריחוק האקוטי שבה לגבינו — מחייבים התעניינות ולימוד. בגוף חוברת זו מופיעות „עצותיו של מג"ד“ (עמ' 11), אשר יש בהן, כמוכח, מן המיוחד לאותו צבא (צבא ארה"ב) ולאותה זירה; אך בצד אלה יש ודאי גם מן ה„אוניברסלי והנצחי“ — בענייני טיפול באנשים, ניהוג גייסות, השפעה ופיקוד עליהם „טקטיקה מעשית“, שתי תרומות-העט האחרות משדות דרום ויאטנאם ויאטנאם „מצא הקורא ב„צלקון“ שבגליון זה (ראה „הערות והארות“). צירוף מאמרים זה מבהיר כמה וכמה מלקחיה הצבאיים ה„שוטפים“ של התמודדות זו.

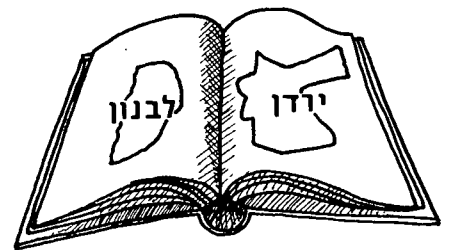
„ליקויי טקטיקה זעירה — מקור למצבות הגדולות“. בשעתה סיכמה אימרה זו לקח ממלחה"ע השגיה. נכונה לא-פחות תהיה נוסחה נוספת: „באין עזרה-ראשונה בעתה — ירבו הזקוקים לעזרה האחרונה“. רכושנו באדם — הוא אוצרנו הצבאי העיקרי. מפקד שאינו יודע, אינו מבין, או אינו זוכר לקיים חובותיו בארגון העזרה המהירה והיעילה לחייליו הנפגעים — יחטא לחובתו הראשונה. עיקרי הציוויים בתחום זה, האקטואלי בכל-עת — ציוויים לדאגת המפקדים ולהתנהגות גייסות כאחד — מוצגים עליידי סא"ל ז. בן-סירא ב„לתפוס שלוח — או למנוע פגע?“ (עמ' 16).

„סוכנות-הביון-המרכזית“ הענקית של ארה"ב — מהי? האם חבורה מסוי עפת, הפועלת בסימן (הרומנטי, ובמקצת אף מפחיד) של „הגלימה והפגיון“, נוסח מרגלים-מרצחים ו„מסדרי-חשבונות“ של תופת הרנסאנס, נאמר באיטליה? או — מוסד מאורגן להפליא וכבד-ראש, מעין „מינהל סטטיסטי לריכוז מידע ועיבודו“? יש אומרים, כי זוהי „הממשלה הבלתי-נראית“ של ארה"ב — כשמו של 199, שעורר תשומת-לב רבה (והעומד לצאת לאור עליידי „מערכות“); והרגשות כאלו נפוצות בעיקר ביחס למדיניות הבין-לאומית. לפני זמן-מה פירסם עיתון נכבד כ„ניו-יורק טיימס“ סדרת מאמרים, שמטרתה להאיר אחדים משטחי-הפעולה של המוסד, מן המוצנעים יותר; סקירתו של אל"מ שלמה ג. (עמ' 26) מעלה את המעניינים שב„קויהדמות“ ובאירועים הרבים באותה סדרה.

ידוע: „האיכות — היא המכרעת“; ולהשכלה משקל רב בקביעת ה„איכות“. אך לאיוו השכלה? מ. אפרת (בעמ' 42) מדגים, כי שתיים משכנותינו — לבנון, המפותחת וירדן, המפגרת — צועדות בשני „שבילי-השכלה“ שונים למדי; אך המשותף להן הוא, כי שני השבילים, כנראה, אינם מכוונים כמות אל התכלית — פיתוח ארצותיהן. כמוכח, אין סקירה כפולה זו מציגה את התמונה הכוללת — המציאותית — למגמות קידומה של היכולת הערבית. תמונה כזו ניתן לקבל רק בשני נוספים: „א“, על הרקע (ו„לעומק“) של התהליכים החברתיים-תרבותיים בעמ"ערב; „ב“, במסגרת ההישגים והמחדלים של חינוך והשכלה בכלל, בארצות-הערבים העיקריות. הצורך השני יוספק, במידה מסוימת, לקוראי „מערכות“, כשתפורסם גם סקירתו של מ. אפרת, העוסקת במצבו הנוכחי של מפעלי-ההשכלה במצרים. הצגת מכלול-הבעיות החברתיות-התרבותיות בערב של ימינו — בעמקות סוציאלוגית, נפשית-היסטורית וציבורית-אקטואלית — עדיין היא אחת המשימות הנכבדות (והדחופות) של המחקר והמחשבה.

מי ומה בחוברת? מי ומה בחוברת?